AVİM Yorum • No: 2016 / 57 • Ekim 2016

ERİVAN'DAKİ KOLEKTİF GÜVENLİK ANLAŞMASI ÖRGÜTÜ TOPLANTISI

Turgut Kerem TUNCEL

Analist

2002 yılında kurulan ve Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya, Tacikistanın üyesi olduğu, NATOya alternatif ve rakip bir askeri ittifak olarak düşünülen Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütünün (KGAÖ) son Kolektif Güvenlik Konseyi toplantısı 14 Ekim 2016 tarihinde Ermenistanın başkenti Erivanda gerçekleştirilmiştir.

KGAÖ üyesi ülkelerin resmi sitelerinde ve basında toplantının içeriği ve sonuçları hakkında ayrıntılı bilgi mevcut değildir. Bunun yanında, çeşitli kaynaklar bu toplantıda pek çok konuda (Ermenistan Cumhurbaşkanlığı resmi sitesine göre iki düzinenin üstünde) görüşmeler yapıldığını ifade etmektedir.

Erivandaki toplantıda, KGAÖnün başkanlığı Ermenistandan Belarusa geçmiştir. Bunun yanında, KGAÖnün 2025 yılına kadar geçerli olacak güvenlik stratejisinin belirlenmesi, KGAÖ Kriz Müdahale Merkezinin kurulması, ortak bir terör örgütleri listesinin oluşturulması ve terörizm ve aşırıcılığa karşı ortak mücadeleye dair bir belgenin hazırlanması resmi açıklamalarda değinilen kararlar arasındadır. Ancak, toplantının bitiminde herhangi bir sonuç belgesi yayınlanmaması dikkat çekmektedir. Toplantı sonrasında KGAÖ Genel Sekreteri Nikolay Bordhuzya (Rusya) ile kısa bir basın açıklaması yapan Ermenistan Cumhurbaşkanı Serzh Sargsyan, basının sorularını yanıtlamamıştır.

Bunların yanında, Erivandaki toplantıda Güney Kafkasyadaki tek KGAÖ üyesi ülke olan Ermenistanla alakalı bazı dikkat çekici gelişmeler yaşanmıştır.

Toplantının yapıldığı 14 Ekim gününden bir gün önce, aralarında Ermenistandaki muhalefet partilerinden olan Miras Partisine mensup David Sanasaryanın da olduğu bir grup protestocu, Erivandaki KGAÖ Akademisi binasına üzerinde Putin Ermenistandan uzak dur yazan bir pankart asarak Rusya karşıtı bir eylem gerçekleştirmiştir. Bu eylem, Ermenistanda toplumun bir kesiminde derinleşmekte olan Rusya karşıtı hissiyatın bir dışa vurumu olarak kayıtlara geçmiştir.

KGAÖnün önemli üyelerinden olan Kazakistanın devlet başkanı Nursultan Nazarbayev, toplantıdan 3 gün önce soğuk algınlığı gerekçesiyle bu toplantıya katılmayacağını açıklamış, yerine Kazakistan Başbakanı Erivana gitmiştir. Bu durum, pek çok kişi tarafından diplomatik bir tavır olarak algılanmaktadır. Nazarbayevin toplantının yapıldığı 14 Ekim günü Astanadaki ofisinde bulunması da bu algıyı güçlendirmektedir. Hatırlanacağı

üzere, geçtiğimiz Nisan ayında Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan Dört Gün Savaşının hemen sonrasında, daha önce Erivanda gerçekleştirilmesine karar verilen Avrasya Ekonomik Birliği toplantısı, Kazakistanın isteğiyle ve Ermenistanın protestosuna rağmen Moskovada gerçekleştirilmek üzere ileri bir tarihe ertelenmişti.

KGAÖ işleyiş prensipleri gereğince, örgütün Genel Sekreterliğinin Ermenistana geçmesi beklenmekteydi. Ne var ki, Erivandaki toplantıda bu yönde bir açıklama yapılmadığı gibi halihazırdaki Genel Sekreter Nikolay Bordhuzyanın görevinin uzatıldığı ve yeni genel sekreterin önümüzdeki dönemde St. Petersburgda gerçekleştirilecek toplantıda belirleneceği açıklanmıştır. Teamüllere aykırı olan bu gelişme de dikkat çekicidir.

Ermenistanda yayın yapan lragir.am haber-yorum sitesi Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putinin uçağının Ermenistana Azerbaycan hava sahası üzerinden geldiğini, toplantıda Ermenistanı ilgilendiren konuların özellikle gündeme alınmadığını ve KGAÖ üyesi ülkelerinin Azerbaycanın rahatsızlıklarını giderebilmek için toplantıyı önemsiz gösterecek bir tavır takındıklarını yazmıştır.

Avrupa Birliği tarafından fonlanan ve Kafkasya ve Karabağ Sorunu hakkında yayınlar yapan commonspace.eu sitesinde çıkan bir yoruma göre, Erivandaki toplantıda KGAÖnün Karabağla ilgili bir açıklama yapması beklenmekteydi. Toplantıda böyle bir açıklama yapılmamış, KGAÖ Ermenistanı destekler bir tutum sergilememiştir. Bu durumun Ermenistanda hoşnutsuzluğa neden olduğu ifade edilmektedir.

Üstüne üstlük, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, bir gün önce Ermeni yetkililerin yaptığı açıklamaların tam aksi yönünde, Türkiye Karabağ sorunun çözümünde olumlu rol oynayabilir şeklinde 14 Ekimde Ervanda bir açıklama yapmıştır. Buna karşılık, Ermenistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Shavarsh Kocharyan, Lavrov Ermenistandan ayrıldıktan sonra, 16 Ekimde, doğrudan Lavrovu değil de Lavrovun açıklamasını onaylayan Türk Dışişleri Bakanlığını eleştirerek tepki verebilmiştir.

Karabağ meselesi ile ilgili dikkat çeken bir başka gelişme ise Ermenistan Cumhurbaşkanı Sargsyanın yukarıda bahsi geçen basın açıklamasında, Karabağ sorunu ile ilgili olarak KGAÖnün daha önce Viyana ve St. Petersburgda varılan noktayı desteklediğini söylemesi ve örgütün sorunun barışçıl yollardan, AGİT Minsk Grubunun önderliğinde, uluslararası hukuk, Birleşmiş Milletler Tüzüğü, Helsinki Nihai Senedi çerçevesinde, güç kullanmadan ve toprak bütünlüğü ve kendi kaderini tayin hakkı ilkleri doğrultusunda çözülmesi konusunda hareket ettiğini belirtmesidir. Sargsyanın bahsettiği şeyler uzun yıllardan beri masada olan hususlardır. Bu haliyle Sargsyanın açıklaması Erivandaki KGAÖ Kolektif Güvenlik Konseyi toplantısında Karabağ sorununa dair hiçbir karar alınmadığının diplomatik bir dille ifadesidir.

Sonuç olarak, Ermenistanın başkenti Erivanda gerçekleştirilen KGAÖ Kolektif Güvenlik Konseyi toplantısı Ermenistan için tatmin edici bir şekilde gelişmemiş, aksine Ermenistanın askeri güvenlik ortakları bu ülkeye karşı pek de olumlu olmayan bir tavır sergilemiştir. Kuşkusuz bu tavrın oluşmasında ikili ilişkiler, üçüncü ülkeler ile ilişkiler ve bölgesel ve global siyasi dinamikler etkili olmuştur. Bu aşamada şu söylenebilir ki, Ermenistan, özellikle Karabağ sorunu nedeniyle yeniden yaşanabilecek çatışmalarla ilgili olarak,

güvence sağlayamamıştır.

Fotoğraf: Sputnik International

Yazar Hakkında :

Dr. Turgut Kerem Tuncel, Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) kıdemli analisttir. Avrasya jeopolitiği, Geniş Karadeniz Bölgesi, Güney Kafkasya, Karabağ ihtilafı ve Türk-Ermeni ilişkileri hakkında çalışmalar yürütmektedir.

Atıfta bulunmak için: TUNCEL, Turgut Kerem. 2026. "ERİVAN'DAKİ KOLEKTİF GÜVENLİK ANLAŞMASI ÖRGÜTÜ TOPLANTISI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 57. Ekim 17. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ERIVAN-DAKI-KOLEKTIF-GUVENLIK-ANLASMASI-ORGUTU-TOPLANTISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır